

Vaški UTRINKI

številka 81, junij 2025

GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI POBEGI - ČEŽARJI

80-letnica zmage nad
fašizmom in nacizmom,
1945-2025

5	Film o organizaciji TIGR ob 80. obletnici zmage nad fašizmom in nacizmom
6	22. marec, Svetovni dan voda 22. april, Dan zemlje
7	Živel 1. maj 15. maj, praznik Mestne občine Koper
8	Ureditev vegetacije ob javnih prometnih površinah Delavnica: Zelišča v prehrani
9	30 let Pošte 6276 Pobegi
10	Kulturno društvo Pobegi-Čežarji - Silvestrovanje na vasi Kulturno društvo Pobegi-Čežarji - Pust 2025
12	Kulturno društvo Pobegi-Čežarji - Tematski večer: Folklorni večer s slikarsko razstavo
14	Kulturno društvo Pobegi-Čežarji - Tematski večer: Rock 2025
15	Kulturno društvo Pobegi-Čežarji - Četrty pohod po Poti Elvire Vatovec
16	Kulturno društvo Pobegi-Čežarji - Narečna srečanja: Zapisovanje pobežanskega in čežaranskega narečja
17	KO Združenja protifašistov, borcev za vrednote NOB in veteranov Pobegi-Čežarji - Za vrednote in tradicijo: v borčevski organizaciji so odprta vrata novim članom Kulturno društvo Pobegi-Čežarji - Vabilo na Šagro Pobegi-Čežarji 2025
18	Prostovoljno gasilsko društvo Pobegi-Čežarji - Člani društva smo bili v prvi polovici leta 2025 zelo aktivni
21	Športno društvo 2. oktober - Društvo ima novega predsednika
22	Intervju: Smiljka Pobega Koprivc
24	Intervju: Melja Vatovec Peršolja
25	Naše jubilatke Bilo je некоč - Viseči most čez reko Rižano na Portonu
26	Vrtec Pobegi - 50. obletnica Vrtca Pobegi
28	Vrtec Pobegi - Slovestnost ob 50. obletnici Vrtca Pobegi
30	Vrtec Pobegi - Beseda vodje vrtca Jane Pagon
31	Nastanek domačih družinskih in krajevnih imen zaselkov
32	Nova avtobusna postaja v Pobegih Stara ričeta prute pušaste ale prute bronkite

VAŠKI UTRINKI

Izdaja: Krajevna skupnost Pobegi-Čežarji, zanjo Orjana Ugrin, predsednica sveta KS
 Uredniški odbor: Majda Santin Bažec, Orjana Ugrin, Nataša Valentič Rakar, Maja Petrič Gombač
 Oblikovanje in prelom: Damjan Vremec, Premo d.o.o. Koper
 Tisk: Vek Koper, naklada: 800 izvodov
 Naslovnica: Čežarji, maj 1945 - vaščani praznujejo konec vojne in osvoboditev; foto je last Irme Knez, kopija v PMK

Spoštovani krajanji in krajanke

Naša krajevna skupnost je 9. maj, Dan zmage na fašizmu in nacizmu in 80. obletnico konca druge svetovne vojne skupaj s člani KO Zveze borcev Pobegi – Čežarji obeležila s predvajanjem dokumentarnega filma o organizaciji TIGR v Narodnem domu v Pobegih. Gre za film, ki je bil za Televizijo Slovenija posnet leta 2002, avtorica filma je novinarka in naša krajanke iz Pobegov Mirjam Muženič.

V tokratnih Utrinkih podajamo nekaj zanimivih informacij, povzetih po krajevem zborniku »Čežarji in Pobegi, včeraj, danes, jutri«, ki ga je KS izdala leta 2007. Zbornik s svojo bogato vsebino

predstavlja obe naši vasi, zgodovino od njunega nastanka do današnjih časov, obdobja, pomembne dogodke, društva ter vaščanke in vaščane, ki so vsi pomembno prispevali in vplivali na razvoj Čežarjev in Pobegov. Razvoj gre dalje, naši vasi se širita z novimi priseljenci, za vse tiste, ki bi se radi bolj detaljno seznanili z dejstvi o razvoju vasi pa vabim, da si zbornik ogledajo v prostorih krajevne skupnosti.

Po letih prizadevanj krajanov Poljan, krajevne skupnosti in ne nazadnje Mestne občine Koper, je občina pred kratkim dosegla dogovor z lastnikom zemljišča ob cesti Poljane. Na tej osnovi so tudi že pristopili k projektiranju trase za dokončno in celovito ureditev ceste. Kot veste, je občina v lanskem letu že poskrbela za obnovo in asfaltiranje spodnjega dela te ceste do izvoza na državno Cesto I. istrske brigade, v letošnjem letu bo torej cesta Poljane, po dolgoletnih prizadevanjih končno celostno obnovljena. Velika hvala občini in njenim strokovnim službam za njihovo angažiranje, ki so v projekt verjeli, zanj v proračunu zagotovili sredstva in ga peljejo k skorajšnjemu zaključku. Krajanji Poljan, torej samo še malo strpnosti!

Telekom pospešeno dela na širitvi optičnega omrežja v naši KS. Dela so že izvedena na Cesti na Rižano (Porton in Kostanjevo), v teku letošnjega leta pa bodo manjkajoče omrežje zgradili še v Bržanih, Iliriji, Poljanah, Cikutih ter delno na Cesti Istrske brigade in Kortine. S tem bi bil velik del naše KS »pokrit« z optiko, odprto ostaja nekaj manjših področij, kjer (še) ni soglasja lastnikov nepremičnin.

Vabim vas k branju našega in vašega glasila ter vam želim eno krasno poletje!

Orjana Ugrin

Dragi bralci in bralke

Pred vami je nova številka Vaških utrinkov. Morate vedeti, da je bila Krajevna skupnost Pobegi – Čežarji med prvimi KS v MO Koper, ki je začela krajanke obveščati s svojim glasilom. V zborniku »Čežarji in Pobegi, včeraj, danes, jutri« piše, da je bila prva oblika informiranja »Informacija«. Razdeljevali so jo vsem gospodinjtvom v ciklostirani obliki.

10. junija 1979 je izšla prva številka glasila z naslovom »Utrinki« v 250 izvodih, v ciklostirani obliki. V tej prvi številki je pisalo o oddaji v najem gostinskega lokala v zadružnem domu, o novih hišnih številkah v KS, izvemo, da je takrat v KS bilo 1074 prebivalcev, najstarejša krajanka je bila Antonija-Marija Vatovec iz Čežarjev številka 40, ki je štela 84 let, najmlajši pa Matej Sedmak, ki se je rodil le nekaj dni pred izidom prve številke »Utrinkov«. Gradivo za to prvo številko je zbral Ciril Koprivc, ki je s svojimi prispevki, skupaj z ostalimi avtorji, sooblikoval tudi naslednje številke krajevnega glasila.

Aprila 1980 je četrta številka glasila izšla z novim imenom »Vaški utrinki«, ki je nastajala na starem ciklostirnem stroju, ki ga je KS podaril Stanko Mihalič in je tudi skrbel za njegovo delovanje. Naslovnica je bila vse do leta 1985 opremljena le z napisom Vaški utrinki, potem pa s sitotiskom narejenim barvnim motivom vaškega spomenika padlim v NOB. Osnutek za naslovnico je oblikoval Damjan Vremec, za sitotisk pa je poskrbel Lucijan Furlan.

Vsebine današnjega glasila pišejo člani Sveta KS, društev in organizacij KS Pobegi-Čežarji, učenci Osnovne šole Elvire Vatovec Prade, vrtec Pobegi – Zajček in drugi, oblikuje pa ga Premo d.o.o..

V tokratni številki boste, kot vedno, našli vse, kar se je pomembnega dogajalo v naši KS v zadnjih šestih mesecih, in seveda, mesto v glasilu imajo tudi predstavitve naših krajanov.

Prijetno branje vam želim!

Majda Santin Bažec

AKTIVNOSTI KS

Film o organizaciji TIGR ob 80. obletnici zmage nad fašizmom in nacizmom

V ponedeljek, 12. maja 2025, sta KS Pobegi-Čežarji in KO ZB Pobegi-Čežarji v Narodnem domu – Društvu, obeležili 80. obletnico konca druge svetovne morije z javnim predvajanjem televizijskega filma o organizaciji TIGR.

Dokumentarec je za RTV Slovenija leta 2002 pripravila novinarka, naša krajanka **Mirjam Muženič**, dolgoletna dopisnica nacionalne medijske hiše iz sosednje Furlanije Julijske krajine. Gostitelj dogodka v Narodnem domu so ob prisotnosti številnih krajanov iz pogovora z avtorico izvedeli, kako je film nastajal in kakšni so bili odmevi na njegovo pot med gledalstvo tako v Sloveniji kot v Italiji, saj so dokumentarec predvajali tudi v slovenskem televizijskem programu deželnega sedeža italijanske radiotelevizije RAI v Trstu, pa tudi o odmevni predstavitvi tigrovstva v evropskem parlamentu v Bruslju januarja minulo leto.

V skoraj uro trajajočem filmu sodeluje 19 pričevalcev, nekateri so danes že pokojni. V njem so prvič objavljeni tudi dokumenti iz angleških vojnih arhivov, ki jih je prijazno priskrbel ugledni tržaški zgodovinar

dr. Jože Pirjevec. Posebno mesto pa imajo tudi odlomki črno belega filma o Ivanu Rudolfu in tovariših, ki so na afriških tleh polnili vrste partizanskih prekomorskih brigad. Film je nepričakovano našla družina v očetovi zapuščini, v film o organizaciji TIGR pa ga je velikodušno odstopil pred leti preminuli **Saša Rudolf**, dolgoletni novinar in urednik deželnega programa RAI.

Zbrani v Narodnem domu, med njimi so bili predsednik Zveze združenj borcev NOB Koper **Vojko Vodopivec**, podpredsednica Društva TIGR za Primorsko **Jadranka Šturm Kocjan** in sin tigrovca **Aleš Kocjančič**, so dokumentarec zelo toplo sprejeli. Po marsikaterem licu je spolzela tudi solza.

22. marec svetovni Dan voda

Ribiška družina Koper je tudi letos ob Dnevu voda organizirala tradicionalno čistilno akcijo »Očistimo Rižano«. Udeleženci so se zbrali na ribiškem domu na Portonu. Zaradi slabih vremenskih razmer je bilo sicer udeležencev, tudi naših krajanov, manj, so pa akcijo ribiči vseeno uspešno izpeljali.

Na svoji FB strani Ribiška družina Koper ribiči navajajo »...tudi letos ugotavljamo, da se skupna količina odpadkov, ki se skozi leto naberejo na brežinah in v koritu Rižane manjša, opazamo pa nov zaskrbljujoč vir onesnaženja reke Rižane

in okolice s plastiko - obrečna polja zadnja leta kmetje vedno intenzivneje pokrivajo s plastičnimi folijami, da bi tako povečali pridelek ... ko poberejo pridelek, folijo sicer povečini odstranijo, žal pa so pri tem tako površni, da precej te folije ostane na poljih, od koder jo veter odnaša naokrog ... kar precej manjših in večjih kosov te folije smo danes nabrali na bregovih in v koritu Rižane ... ostanke folije, ki ostane na poljih, pa pred po-

novno zasaditvijo enostavno sfrezajo in na ta način se kosi plastike pomešajo z rodovitno zemljo in ostanejo v prsti ... čeprav obstaja folija, ki je biorazgradljiva, se odločijo za navadno plastiko, saj je precej cenejša ... morda bi že bil čas, da država zaščiti kmetijska zemljišča pred onesnaževanjem z mikroplastiko in uporabo teh folij prepove - mikroplastika namreč ne konča le v reki Rižani, dolgoročno konča tudi na naših krožnikih«.

22. april Dan zemlje

Dan Zemlje, enega največjih okoljskih dogodkov po svetu, ki letos poteka že 55., smo v naši krajevni skupnosti obeležili skupaj z otroci Vrtca Zajček Pobegi. Letošnja tema je »Naša moč, naš planet« in poudarja pomembno

vlogo vsakega od nas pri varovanju našega planeta in pomena prehoda na obnovljive vire energije.

Ob tem dogodku smo skupaj z otroci vrtca izrekli dobrodošlico lipo v Pobeškem parku.

Strokovnjaki iz Marjetice Koper so nam na ta dan posadili lipo, prunus in rožmarin. Tako počasi nadaljujemo z urejanjem Pobeškega parka, da bo prijeten kraj za druženje in igro

Otroci so prinesli s seboj pisane zalivalnike, lipo zalili in ji pristrčno zapeli nekaj pesmi

Živel 1. maj

Godbeniki Pihalnega orkestra Sv. Anton so tudi letos poskrbeli za tradicionalno prvomajsko budnico. Ob 6. uri so prve skladbe zadonele v Sv. Antonu in že ob 6.15 uri pri najbližjih sosedih, v Čežarjih, od koder so se s »kurjero« (avtobusom) odpeljali v Pobege in nato dalje v Koper in ostale kraje kopr-

skega podeželja. Tako v Čežarjih kakor v Pobegih so jih pričakali domačinke in domačini z okrepičnimi dobrotami, v zameno pa so glasbeniki in glasbenice postregli z optimistično glasbeno budnico, ki se je razlegala daleč med hiše in ulice.

Maja Pertič Gombač

15. maj praznik Mestne občine Koper

Mestna občina Koper občinski praznik obeležuje v spomin na Marežganski upor. »Spominjamo se trenutka, ko se je prav v naših Marežgah svet prvič množično in odločno uprl fašizmu. Zato 15. maj 1921 ni samo datum in dan spomina. Je simbol. Je izraz ponosa, poguma in upornega duha, ki v Koprú vre še danes. Je praznovanje tega, kdo smo. Istrani s trdo kožo in toplim srcem, zvesti svojemu mestu, svoji skupnosti in koreninam,« je prisotne na slavnosti seji nagovoril župan Mestne občine Koper **Aleš Bržan**.

Na slavnostni seji Občinskega sveta je župan Aleš Bržan podelil letošnja občinska priznanja. Priznanje 15. maj je prejel **Aldo Zubin** »za dolgoletno neprecenljivo strokovno delo in prispevek k razvoju, ohranjanju in promociji pohodništva, kolesarjenja ter planinstva v slovenski Istri, za spodbujanje, vzgojo in delo z mladimi ter vzorno skrb in odnos do okolja.«

Trije so prejemniki priznanja z veliko plaketo, poleg Judo kluba Koper še dva prejemnika iz naše krajevne skupnosti. To sta Društvo Vinol, čigar »vino, olje, kraji in ljudje« so od Bertokov, Pobegov-Čežarjev do Sv. Antona in naš krajan Rado Gregorič.

Društvo Vinol je prejelo priznanje z veliko plaketo za dolgoletno uspešno delovanje in pomemben prispevek k ohranjanju in razvoju vinogradništva, oljkarstva ter prepoznavnosti kulturne dediščine slovenske Istre.

Rado Gregorič je prejel priznanje z veliko plaketo za dolgoletno delo v športu, za uspešno delo trenerja in odličnega organizatorja številnih športnih prireditev in tekmovanj, za zgledno delo in pristop do mladih ter njihove vzgoje v športu.

Rado Gregorič je marca letos prejel tudi občinsko posebno priznanje za izjemne dosežke, in sicer za trenersko delo z jadralcem Tonijem Vodiškom na olimpijskih igrah v Parizu.

Čestitke vsem !

Priznanje Društvu Vinol je prevzel predsednik društva Damijan Jogan

Rado Gregorič, prejemnik priznanja MO Koper z veliko plaketo

Ureditev vegetacije ob javnih prometnih površinah

Poziv k ureditvi zasebne vegetacije ob javnih prometnih površinah

Krajanke in krajane obveščamo, da morajo skladno s 25. členom Odloka o občinskih cestah in javnih površinah za zemljišča, ki so v zasebni lasti in ki mejijo na občinske in druge javne površine, za ureditev vegetacije poskrbeti lastniki sami. Zato vse lastnike zemljišč, kjer vegetacija sega na javne površine pozivamo, da le-to obrežete tako, da ne bo oviralo uporabe javne površine.

Zagotavljanje varnosti v cestnem prometu je ena izmed pomembnih prioritet lokalne skupnosti. Med drugim gre tu tudi za zagotovitev varnega in preglednega dostopa z lokalnih poti do cest. Na več lokacijah je tu težava, ker je preglednost ovirana z vegetacijo ob cesti.

KS je spomladi Marjetici Koper naročila ureditev treh hrastov na dvorišču pred združenim domom. Usposobljeni delavci so drevesa zmerno obrezali; odstranili so tanke veje na spodnjem delu debla in odmrle veje v krošnjah. Krošnje pa so uredili tako, da ne ovirajo prometa na glavni republiški cesti. Istočasno so delavci obrezali suhe veje cipres v parku ob spomeniku.

KS je tudi pozvala DRSI, da obnovi talne označbe na državni Cesti I. istrske brigade, saj so le-te mestoma v celoti izbrisane oz. niso vidne. Dela naj bi izvedli jeseni.

Delavci Cestnega podjetja Koper, ki vzdržuje glavno cesto skozi naši naselji, so obrezali vejevje okoli kandelabrov javne razsvetljave

Delavnica Zelišča v prehrani

V sodelovanju z Ljudsko univerzo Koper smo v začetku junija v prostorih Narodnega doma izvedli delavnico Zelišča v prehrani, ki jo je vodila **Mojca Vulić**.

Udeleženci so se seznanili s pripravo zeliščnih soli in pripravkov, pri tem pa izvedeli veliko zanimivega, od tega, za kaj vse je sol uporabna, katera zelišča so zanjo primerna, do tega, kako jo shranjevati.

Delavnica je bila za udeležence brezplačna, ker je financirana s strani Mestne občine Koper.

30 let Pošte 6276 Pobegi

Prva upravnica Pošte Pobegi Rozana Bordon

Pošta Slovenije je 30. junija 1995 odprla v pritličnih prostorih združenega doma Pošto 6276 Pobegi. Za krajanke Pobegov in Čežarjev in tudi za prebivalce okoliških vasi je to bila velika pridobitev, hkrati pa velik uspeh sveta KS, ki si je zanj prizadeval več let. **Josip Ščulac**, tedanji predsednik sveta KS, je v svojem pozdravnem govoru na dan otvoritve med drugim dejal: »Ponosno stojimo pred našo novo pošto. Bogatejši smo in vse bližje večjemu razvoju. Na poti k temu ne bomo odnehali. Delovno, vztrajno in trmasto bomo nadaljevali naše delo.«

Tistega dne je **Rozana Bordon** postala upravnica naše Pošte, ponosno prerezala trak in odprla vrata strankam.

Rozana, kako se spominjate otvoritve Pošte?

»Bila sem zelo počaščena. Moram reči, da je bil dogodek veličasten in zelo lep.«

Kako, da je vam pripadla ta čast?

»Bila sem zaposlena na Pošti v Koprju. Nekega dne so me poklicali na upravo in me vprašali, če bi delala na Pošti v Pobegih. Seveda sem takoj pristala, z veseljem, saj sem doma v Čežarjih.«

Kdaj ste zvedeli, da boste upravljala Pošto v Pobegih?

»Mesec dni pred otvoritvijo.«

Pošte ne uporabljajo samo krajanke Pobegov in Čežarjev?

»Absolutno ne. Pošta je namenjena tudi za okoliške vasi: Prade, Sv. Anton, Gračišče, Marezige.«

Kdo pa je bil prvi pismonoša in ali še vedno opravlja to delo?

»Bila sta dva, in sicer **Fausto Tuljak** in **Drago Jakomin**. Fausto še vedno opravlja svoje delo, Drago pa je v pokoju.«

Tudi vi ste delali na Pošti do vaše upokojitve, ali ne?

»Res je. Bila sem upravnica Pošte 20 let. 13. junija 2019 sem se upokojila. Delo me je zelo veselilo. Rada sem med ljudmi, pomagala sem jim pri

izpolnjevanju raznoraznih obrazcev, z njimi poklepetala, se smejala in tudi jim bila blizu v neprijetnih trenutkih. Bilo mi je kar težko, ko nisem bila več v njihovi družbi.«

Delo na Pošti vam je zagotovo prineslo veliko prijetnih kot neprijetnih dogodkov...

»Res je. Kakor sem že povedala, je bilo delo s strankami prijetno, kakor tudi zelo naporno. Naš kraj se je začel hitro razvijati, prišlo je veliko novih vaščanov, dela res ni zmanjkalo. Tehnologija se je začela hitro razvijati in na vse to se je bilo treba navaditi. Prijetni trenutki? Bilo mi je zelo toplo pri srcu, ko sem dobivala pohvale strank. Seveda ni manjkalo niti graj, ampak teh, če si jih ne zaslužiš, hitro pozabiš. Velikokrat je bilo govora, da bodo Pošto zaprli, vendar kljub tej bojazni, Pošta je še tu in to 30 let! Upam in želim, da bi Pošta ostala tu vsaj še naslednjih 30 let! Ne smem pozabiti se zahvaliti KS Pobegi - Čežarji za dobro sodelovanje in seveda vsem uporabnikom Pošte, saj prav njim gre zahvala, da Pošta še obstaja. Moram pa še povedati, da »našega poštarja Fausta« vaščani KS Pobegi - Čežarji imajo neizmerno radi, saj je že 30 let del našega vsakdana, z njegovim nasmeškom, prijaznostjo ...«

Kdo vas je nasledil, ko ste se upokojila?

»To je današnja upravnica **Jana Lorenčič**. Letos praznuje 10. obletnico upravljanja Pošte v naši KS.«

Majda Santin

Čestitamo ob 30-letnici - Rozana Bordon in Jana Lorenčič

Kulturno društvo Pobegi-Čezarji

Silvestrovanje na vasi

Društvo je decembraznova oživilo silvestrovanje na vasi – dogodek, ki krajanje povezuje v pristnem prazničnem duhu. Praznični večer je poživila odlična kulinarčna ponudba **Picerije in gostilne Jakomin**, za prijetno glasbeno vzdušje pa je s priljubljenimi popevkami iz preteklosti, poskrbel **Robert Vatovec band**. Večer je minil v znamenju veselja, plesa in prijetnega druženja.

Metka Jakomin

Kulturno društvo Pobegi-Čezarji

Pust 2025

Na pustno soboto, 1. marca, smo člani KD Pobegi-Čezarji poskrbeli za pustno vzdušje tako v Čezarjih in Pobegih kot tudi v Kopru na 15. Istrski pustni povorki.

Pustna skupina na vasi je priredila pustno vzdušje s harmonikarji Kulturnega društva harmonikarjev Izola.

Naša 42-članska pustna skupina pa se je na pustni povorki v Kopru predstavila z izjemno nalogo: *Mirovni protest bogov*. Ta prav posebna iniciativa ni bila zgolj del pustne tradicije, temveč je prinašala globoko sporočilo o nujnosti vrednot, kot so mir, strpnost, ljubezen in zavedanje odgovornosti do sveta okoli nas. Barve naše pisane skupine niso bile le dekoracija. Vsaka barva kostuma in simbol na naših ščitih je predstavljala temeljne vrednote, ki jih želimo širiti v svetu. Simboli, kot so srce, deteljica, tehtnica, roža življenja, drevo življenja, sova, sidro in lotosov cvet, sporočajo hrepenenje po svetu, kjer prevladujejo pozitivne vrednote človeštva. Tudi izbira bogov ni bila naključna. Grško-rimski bogovi so bili namreč zaščitniki različnih aspektov človeškega življenja. V našem protestu so ti simboli

Pustna skupina KD Pobegi-Čezarji: »Mirovni protest bogov« na 15. Istrski pustni povorki v Kopru

presejali meje časa in prostora v prizadevanju za skupni cilj: mir, pravičnost, ljubezen in spoštovanje. Bele golobice so izpod milega neba v dlani obiskovalcev prinašale upanje in prepoved. Mirovni protest bogov ni zgolj umetniški izraz, ampak poziv k večji zavesti o tem, kaj pomeni biti človek in del tega sveta. Naša naloga je bila jasna: širiti pozitivno energijo in spodbujati svet, v katerem je prostor zgolj za pozitivne občutke in prijateljstvo, je v predstavitvi skupine povzela članica **Linda Mozetič**.

Že drugo leto so se skupini na pustni povorki pridružili tudi pustni navdušenci, ki niso člani društva.

Zato vabljeni naslednje leto vsi ljubitelji pusta.

Pišite nam na mail: kd pobegicezarji@gmail.com, fb ali instagram društva.

Tematski večer **Folklorni večer s slikarsko razstavo**

Kulturno društvo je letos uvedlo cikel tematskih večerov, s katerimi želimo na naših odrih predstaviti krajanke in krajane, dejavne na področju kulture, športa, znanosti in gospodarstva.

V prvi polovici leta smo tako pripravili **Folklorni večer s slikarsko razstavo** ter energičen **Rock večer**.

Folklorni večer s slikarsko razstavo

Folklorni večer s slikarsko razstavo se je odvil v Narodnem domu Pobegi 5. aprila 2025.

Dogodek je zajemal, poleg aspektov ljudskih običajev in razstave likovnih del, tudi simbolni pridih pomladi ter obudil tradiciji dneva žena in materinskega dne. Vsebina obravnavane teme se je prepletala skozi celoten kulturni program. Mladi članci društva v narodni noši sta mamam in nonam podarjali trajne cvetlične spominke, ki jih je ročno izdelala in s toplimi mislimi posvetila predsednica KD **Metka Jakomin**.

Umetnica **Danjela Bucaj Paradiž** se je predstavila z razstavo likovnih del, ki črpajo navdih iz filmskih prizorov in barvne palete istrske krajine.

Majda Santin Danjela Bucaj Paradiž

Aurora in Maruška delita spominke

Razstavljeni dela slikarke Danjele Bucaj Paradiž

Plesno dramska skupina OŠ Elvire Vatovec Prade, podružnica Sv. Anton je pod mentorstvom učiteljice **Nadje Agapito** nastopila z raznolikim umetniškim programom, ki je vključeval poetiko, petje, ples, solistične instrumentalne nastope in povezovanje dogodka.

Pod mentorstvom prof. **Mirana Zadnika** je **Mešani pevski zbor Ulka Ankanan** pričaral razpoloženje obmorske Istre z izborom pesmi, izveden v istrskih narečjih in italijanskem jeziku.

Večer je z glasbo napolnil **Ansambel Bivje** z umetniškim vodjo **Andrejem Rupnikom**. Zazvenele so priljubljene melodije bratov Avsenik, pesmi Antona Slaka, Ottavia Brajka, Alfija Nipiča, pa tudi avtorske skladbe, ki nosijo pečat ansambla.

Program je združeval nastopajoče vseh starosti, kar je še dodatno obogatilo dogodek s pristnostjo in medgeneracijsko povezanostjo.

Nataša Valentič Rakar,
Metka Jakomin

Plesno dramska skupina
OŠ Elvire Vatovec Prade
Podružnica Sv. Anton

Plesno dramska skupina
OŠ Elvire Vatovec Prade
Podružnica Sv. Anton

Mešani pevski zbor Ulka Ankanan,
dirigent Miran Zadnik

Plesno dramska skupina
OŠ Elvire Vatovec Prade
Podružnica Sv. Anton

Plesno dramska skupina
OŠ Elvire Vatovec Prade
Podružnica Sv. Anton

Ansambel Bivje,
umetniški vodja Andrej Rupnik

Tematski večer Rock 2025

Rock večer združil mlade in večne ljubitelje rocka. Številni mladi, njihovi starši, domačini in obiskovalci od drugod so v soboto, 7. junija, prišli prisluhniti in podpreti prvi Rock večer, ki je na pobudo Kulturnega društva Pobegi-Čežarji pred Narodnim domom gostil pet rock skupin, ki se kalijo pod okriljem **Glasbene šole Koper** in zavzetim mentorstvom izjemnega kitarista in mladim nadvse naklonjenega pedagoga **Boštjana Andrejca - Bušija**.

Kulturno društvo si želi odpreti javne prostore v krajevni skupnosti za vse krajanke in druge, ki bi se želeli predstaviti s svojimi dejavnostmi in

ustvarjalnostjo, v takem duhu je potekal tudi rock večer. Pred Narodni dom so nadebudni mladenke in mladeniči izvedli za skoraj štiri ure glasbenega programa, ki je obsegal zlasti rock klasike iz svetovne zakladnice roka, od Beatlov do Nirvane, Pearl Jam, Metallice, Red Hot Chilly Peppers ter celo Talking Heads in Depeche Mode, ki so nekoč sodili, bolj v, recimo mu, alternativni pop.

Prvi so se predstavili najmlajši **Vroči pedoči. Noel, Ian, Filip in Leon** so bend od lanskega oktobra, a so se predstavili z zrelim repertoarjem, v katerem so, denimo, postregli tako z eno mlajših skladb na večeru, Beggin' italijanskih Maneskin, kakor s klasiko Davida Bowieja Starman.

Naslednji je nastopil najštevilčnejši bend, poimenovan **Rock'n'teens**, v katerem muzicirajo **Edi** na basu, **Živa** na bobnih, vokalistka **Noemi, Kim** na kitari, **Niko** na kitari, **Martin** na klaviaturah in **Mia** na saksofonu. Skupina, ki je nastala jeseni 2023, prisega na raznolik repertoar, osredinjen v Beatlih.

Power Puff Girls, ki so nastale leta 2021 in so odprte za predloge za novo ime, so, kot so se predstavile, **Aurora** na modri kitari, **Taja** na črnem basu, pevka **Iris** z rdečo kitaro in **Niko**, ki je odložila kitaro z nastopa s prejšnjo skupino in se usedla za bobne.

Kakor večina mladih bendov ta hip najbolj igrajo z mislijo na zabavo.

Skupina **Last Breath** (še do nedavno Oceanija), ki je sledila, pa ima v mislih že morebitne avtorske izzive, a za zdaj vse bolj suvereno in samozavestno preigravajo skladbe, ki so jim všeč. Na odru je ostala

kitaristka **Aurora**, ki so se ji pridružile bas kitaristka **Olivija**, bobnar **Žan** in **Océane**, pevka z osupljivim glasom.

Veliki finale je pripadel **Malinovcem - Mateju Bažcu, Vitalu Vatovcu, Benjaminu Majerju in Marku Cenciču**, ki so na vprašanja, poslana skupinam nekaj dni pred nastopom, odgovarjali humorno, lahko bi rekli, da so bili skupina z najvišjimi ambicijami – ciljajo na sam svetovni vrh in razprodane stadione, a pomembno je omeniti, da je skupina z letnico nastanka 2017 tudi edina, ki se že lahko pohvali z avtorskimi skladbami, med katerimi sta Sila in Junak že taki, da hitro zlezeta v ušesa. Prepričljiv nastop so popestrili tudi z vabilom presenečenja pevki Océane, s katero so udarno interpretirali zimzeleno Sweet Child of Mine skupine Guns 'N Roses.

Ob vsesplošnem navdušenju občinstva bi lahko zapisali, da se za prihodnost glasbe ob nadebudnih mladih ni bati. Med njimi so bili tudi sinovi, hčerke, vnukinje, nečaki... nekaterih krajanek in krajanov, kar je seveda tudi razveseljujoče. Velika zahvala gre na koncu še vsem nastopajočim, njihovim podpornikom in Bušiju, ki je s svojo opremo poskrbel tudi za tehnično izvedbo dogodka. Upamo le, da bomo naslednje leto lahko prisluhnili drugemu Rock večeru, ki naj postane tradicionalen.

Četrty pohod po poti Elvire Vatovec

Prvo soboto v juniju je naša krajevna skupnost krajanke in krajanke znova povabila na pohod »Po poti Elvire Vatovec«, s katerim od 100-letnice rojstva leta 2022 obeležujemo spomin tako na padli sokrajanki Elviro in Marijo Vatovec kakor na številne žrtve naci-fašizma.

Pohoda se je udeležila generacijsko pestra skupina krajanek, krajanov in obiskovalcev, ki se je že ob 7.30 zbrala na placu v Čežarjih. Pohod je letos vodilo krajevno Združenje borcev za vrednote NOB in v slabi uri so prispeli že do prvega cilja – pokopališča v Dekanih, kjer je tudi obeležje padlima sestrama. Tam so nas pričakali domačini iz Dekanov z dobrotami in pijačo, ob spomeniku sta zazveneli pesmi letos preminule Neže Mavrič, ki sta tudi klic k človečnosti, kakršen ostaja žal aktualen tudi ob grozotah, kakršne se danes dogajajo v Palestini, Jemnu, Ukrajini in še kje. Po skupinski fotografiji je ostala le še pot proti Pobegom, ki pa so jo tokrat nekoliko skrajšali, saj so domačini uredili pot čez Grlavc. V zraku je ostalo upanje, da se bo petemu tradicionalnemu pohodu v bodoče pridružilo še več pohodnikov iz Čežarjev, Pobegov, Dekanov in širše ter pozdrav – se vidimo prihodnje leto.

Narečna srečanja Zapisovanje pobežanskega in čežaranskega narečja

V decembrski številki Vaških utrinkov je bilo objavljeno vabilo Kulturnega društva Pobegi-Čežarji k sodelovanju v zanimivem in pomembnem projektu za oba naša kraja: »popisu besedišča naših narečij, s ciljem, da vse zbrane čežaranske in pobežanske besede tudi pravilno zapišemo in posnamemo v obliki slovarja.« V prvi fazi projekta je bilo pomembno predvsem znanje govorcev oziroma pričevalcev, njihovo število in kontinuiteta narečnih srečanj.

Na prvem srečanju, 9. januarja, se nas je v Narodnem domu zbralo 19 različnih generacij, seveda ne najmlajših, in bilo nas je dovolj, da smo najprej ugotavljali, kako se žal narečje izgublja, nato smo se vprašali, če sta pobežansko in čežaransko narečje enaka in v nadaljevanju, kako bi se lotili zbiranja besedišča.

Prvo narečno srečanje, 9. januarja 2025, v Narodnem domu

Zadnje narečno srečanje, 4. junija 2025, v Zadružnem domu

Dogovorili smo se, da bomo besede zbirali po sklopih na določeno temo, povzete po istrobeneškem jezikovnem atlasu Suzane Todorović, prilagojene vaškemu okolju, kjer marsičesa, kar so imela mesta, ni bilo. Srečevali smo se na dva tedna, v povprečju po 9 udeležencev, da smo prediskutirali vse zbrane besede posameznega sklopa v ednini in množini ter posebnosti, se poenotili glede ustreznosti besed in označili razlike med čežaransčino in pobežanščino, kjer je bilo potrebno. Kulturno društvo Pobegi – Čežarji je poskrbelo, da so ob koncu vsakega srečanja prisotni udeleženci prejeli nov sklop besed v tiskani obliki, odsotni pa po elektronski pošti. Do naslednjega srečanja so ga obdelali v dvojicah ali skupinah, v katerih so sodelovali tudi udeleženci, ki niso uspeli na skupna srečanja. Vsak pa si je zapisoval še druge besede, stavke ali posebnosti, ki se jih je spomnil.

Dobili smo se 9-krat in obdelali več kot 1.800 besed razdeljenih v 8 tematskih sklopov, od vremenskih pojavov, do človeškega telesa, praznikov, oblačil do hrane. Zapisovali smo tudi frazeme, reke, pregovore in seveda tudi kletvice.

Naše zadnje srečanje je bilo 4. junija. Za nami je prva faza projekta in pol leta trdega dela, prijetnih srečanj in lepih spominov tudi na ljudi in običaje, ki jih več ni. Zapisanih imamo veliko, veliko besed in čisto vsaka je pomembna.

Sedaj sledi nadaljevanje: računalniško prepisovanje besed v fonetični obliki in njihovo snemanje. V imenu kulturnega društva in naših zanamcev, bi se radi zahvalili vsem udeleženkam in udeležencem narečnih srečanj za nesebično darovan čas in za znanje, ki ste ga delili z nama.

Na kuənt kulturnega društva inu unih, ki buədo pršle za name, hu- ala sən za vəš cejt inu za se kər ste nəs navadle.

Maja Pertič Gombač,
Nataša Valentič Rakar

Za vrednote gre in tradicijo V krajevni borčevski organizaciji odprta vrata novim članom

Živimo v razburkanih časih, ko mir, človeške vrednote in medsebojno spoštovanje z vso grozovitostjo teptajo vojne. Kar 60 jih trenutno uničuje naš svet in življenje na njem, skupaj največjim odprtim pokopališčem v Gazi in v Ukrajini. Naš vsakdan zaznamuje rojevanje novih sovraštev in divjanje najhujšega nasilja. Bohoti se trgovina z orožjem, smo na pragu drugačnih delitev sveta in premikanja postavljenih meja z grožnjo dviganja novih berlinskih zidov. Veliki hočejo še večjo prevlado. Med nami stopajo fašisti v novi, sodobni preobleki, pa tisti, ki spreminjajo in ponarejajo zgodovinska dejstva, ki jih motijo srčna partizanska

pesem in rdeča zvezda. Nič novega niso skupine in posamezniki, ki še ne vedo oz. nočejo vedeti, kdo je bil med svetovno morijo napadalec in kdo poraženec, kdo žrtve in na koncu zmagovalci.

Zaradi teh in takih posameznikov, zaradi takega njihovega prepričanja in ravnanja, je še kako nujno poznavanje naše skupne zgodovine. In v borčevski organizaciji nam je to ena temeljnih vrednot. V krajevni organizaciji Pobegi-Čežarji lahko o opravljenem delu v minulemu letu lahko poročamo z dvignjeno glavo. Organizirali in sodelovali smo pri izvedbi več spominskih slovesnosti doma in med prijatelji v sosednjih krajih teh drugih koncih Slovenije. Vrnili smo se v Dražgoše, v Kučibreg, zamejsko Bazovico in Rižarno ter na tradicionalni obisk v kraje na Dolenskem. Vedno in povsod so nas vodili spoštljiv spomin na padle in druženje s somišljeniki, ki do narodove preteklosti gojijo enake vrednote spoštovanja in hvaležnosti.

Starosti našega članstva navkljub in tudi razmeroma skromnemu številu tovarišic in tovarišev v naših vrstah, smo si obilico dela napovedali tudi v tem kalendarjem letu. Vabijo nas na kar 19 proslav in pohodov, sodelovanja in vezi pa si želimo tudi s svetom Krajevne skupnosti, z vsemi našimi organizacijami in društvi, z vrtcem Pobegi in osnovno šolo Elvire Vatovec v Pradah ter njene podružnice v Svetem Antonu. Hkrati odpiramo svoja vrata in prijazno vabimo vse, ki delijo naše vrednote in bi lahko s svojo prisotnostjo in delom obogatili naše vrste. Vabilo namenjamo še zlasti mladim generacijam, na katerih je skupni jutrišnji dan!

Dobrodošli!

Mirjam Muženič

Kulturno društvo Pobegi-Čežarji vas vabi

glasbeni večer Šagra Pobegi-Čežarji 2025
v soboto, 16. avgusta 2025,

na katerem bomo obudili tradicionalni šagri v Pobegih in Čežarjih.

Namen dogodka je promocija, sodelovanje in povezovanje različnih domačih društev, glasbenih skupin, gostinske punudbe in obrtnikov. S poslikavami obraza bo večer zanimiv tudi za najmlajše.

Dogodek bo brez vstopnine.

Če bi želeli pomagati s finančno donacijo, storitvijo ali pomočjo pri pripravi in izvedbi dogodka, se obrnite na: Kulturno društvo Pobegi-Čežarji,

GSM: 041/985 686 - E-pošta: kdpobegicezarji@gmail.com - TRR: SI56 1010 0003 9239 696

Vabljeni!

Člani PGD Pobegi-Čezarji smo bili v prvi polovici leta 2025 zelo aktivni

V Prostovoljnem gasilskem društvu Pobegi – Čezarji smo bili v prvi polovici leta 2025 zelo aktivni. Poskrbeli smo za poučevanje in druženje mladine, vzdrževanje vozil in opreme, udeleževanje na različnih tečajih ter sodelovanju na vajah. V letošnjem letu pa smo imeli tudi veliko nalogo in čast gostiti Posvet članic Obalne gasilske zveze Koper ter organizirati gasilsko tekmovanje Memorial »Borisa Zavrtnika«. Več v naslednjih vrsticah...

Foto in tekst: Maria Colja, Marta De Faveri, Nika Vivoda, Nika De Faveri in Valentina Vlajić

Občni zbor

Leto 2025 smo začeli uspešno, z odlično izpeljanim občnim zborom in zborom mladih.

Občni zbor članov društva 2025

Zbor mladih 2025

Mladina

Sredi decembra, se je naša mladina udeležila novoletnega srečanja mladine, ki ga je organiziralo PGD Hrvatini. Z otroci iz ostalih društev iz Obalne gasilske zveze Koper so uživali v igrah ter druženju, večer pa je popestril tudi prihod Dedka Mraza.

Novoletno srečanje mladine Obalne gasilske zveze Koper v PGD Hrvatini

Občinska orientacija v PGD Gradin

V soboto, 17. maja smo se z mladino udeležili občinskega tekmovanja iz orientacije v Gradinu. Nastopili smo s petimi ekipami v različnih kategorijah. Vse ekipe so dosegle uspešne rezultate. Ekipe pionirjev in

pionirk sta si z odličnim 2. mestom prislužili mesto na regijskem tekmovanju, ki je teden kasneje potekalo v Kortah. V močni konkurenci so tako pionirke kot pionirji dosegli odlično 4. mesto.

Orientacija Obalne kraške regije v Kortah

Članice

Tudi letos sta nas predsednik in poveljnik povabila na večerjo ob dnevu žena, in sicer v nedeljo, 9. marca 2025 na Turistično kmetijo Grondali v Abitanti. Seveda nista pozabila niti na rožice.

Dan žena na Turistični kmetiji Grondali v Abitanti

Prostovoljno gasilsko društvo Pobegi - Čezarji

Namenite 1% dohodnine PGD Pobegi-Čezarji

V kolikor bi radi pomagali našemu društvu, lahko to storite tako, da nam po Zakon o dohodnini darujete do **1% od vaše odmerjene dohodnine**. Z omenjeno donacijo finančno ne izgubite ničesar, namenite nam le del, ki ga sicer po zakonu dobi država.

Če menite, da je Prostovoljno gasilsko društvo Pobegi-Čezarji, katerega primarne naloge so pomoč in reševanje, vredno vaše pozornosti, mu pomagajte z navedeno donacijo.

V kolikor se odločite nas lahko kontaktirate na:

- e-pošta: pgdpobegicezarji@gmail.com
- telefon; **041/815 149 (Alen Lazar)** ali
- telefon **040/218 410 (Tomaž Jurišević)**

Ali pa lahko to uredite preko sistema e-davki (z digitalnim certifikatom), ki je dostopen na <https://edavki.durs.si/> kjer vpišete spodnje podatke:

- Podatki o davčnem zavezancu: *vaši podatki*
- Ime oz. naziv upravičenca: *PGD Pobegi – Čezarji*
- Davčna številka upravičenca: *19758871*
- Odstotek: *1%*

Posvet članic Obalne gasilske zveze Koper

V soboto, 5. aprila smo v našem društvu gostili posvet članic Obalne gasilske zveze Koper. Veseli in počaščeni smo bili tudi obiska **Mateje Hrvatina Kozloviča**, podžupanje Mestne občine Koper, ki je s svojo prisotnostjo izrazila podporo ženskam v gasilstvu in pohvalila pomen takih strokovnih srečanj.

Po uvodnih pozdravah je sledil osrednji

strokovni del, predavanje naše članice **Marie Colja** z naslovom: "Vloga članic v štabu". V predavanju je poudarila pomen štabnega delovanja pri intervencijah ter aktivno vlogo žensk pri vodenju in organizaciji.

Nato je sledila praktična prikazna vaja eksplozije sprejev in razpršilcev z uporabo simulatorja z zaščitno kletko, ki so nam jo strokovno pripravili in izvedli naši člani. Članice so se lahko tudi same preizkusile

v pravilnem gašenju, kar je bila dragocena izkušnja za pridobivanje praktičnih znanj.

Obiskala pa sta nas tudi člana društva Vиноl, ki sta predstavila delo vinarjev ter nam omogočila pokušino penin, roséjev ter ostalih vin.

Program smo nadaljevali z druženjem, različnimi gasilskimi vajami in igrami, s katerimi smo krepile medsebojno sodelovanje in spretnosti, obenem pa ustvarile prijetno in sproščeno vzdušje.

Usposabljanja in tečaji

V januarju so se trije naši člani udeležili tečaja za nosilca izolirnega dihalnega aparata, in sicer: **Patrik Colja S.**, **Matija De Faveri** in **Kristjan De Faveri**.

V marcu in aprilu pa sta dva naša člana uspešno opravila tečaj za sodnika gasilskih in gasilsko-športnih disciplin, in sicer: **Danjel Krapež** ter **Tomaž Juriševič**.

Intervencije

V prvi polovici leta smo sodelovali na 12. intervencijah, od tega dveh večjih, in sicer v Agrariji v Luciji in sušilnici blata na Centralni čistilni napravi Sermin.

Urejanje okolice

Seveda ne smemo pozabiti niti na naš čudovit gasilski dom in njegovo okolico, katero skrbno urejamo in zanjo skrbimo. Tako so naši pridni fantje v zgodnji pomladi obrezali oljke ter sproti kosili travo. Prav tako smo naredili generalno čiščenje prostorov. Sproti pa se tudi vzdržuje oprema in naša vozila, da so vedno pripravljena in brezhibna za intervencije.

Delavnica štabnega vodenja OGZ na Gasilski brigadi Koper

Požarne straže, gasilske razstave in vaje

V prvi polovici leta smo izvajali požarne straže na svetovnem prvenstvu v gimnastiki v Kopru, na kresovanjih in na vseh, kjer so nas povabili ter potrebovali našo strokovno pomoč. Izpeljali smo tudi predstavitev dela gasilca v vrtcih Ribica ter enotah vrtca Delfino blu.

Svoje znanje smo izpopolnjevali na številnih vajah, kjer smo se soočali z izzivi, ki jih vsakodnevno srečujemo na intervencijah. Tako smo sodelovali na vaji "Množična nesreča Socerb", na vaji "Požar v naravi" Obalne gasilske zveze Koper v Ankaranu ter na štabnih delavnicah v Sežani in v Gasilski brigadi Koper, kakor tudi na posvetu za protokol v organizaciji Gasilske zveze Slovenije, v Postojni.

Military Cross – Bellinzona, Švica

V letošnjem letu smo se po dolgem, petletnem premoru ponovno udeležili tekmovanja Military Cross v Bellinzoni, v švicarskem kantonu Ticino, ki ga organizira tamkajšnja zveza častnikov. Lahko se pohvalimo, da smo bili edini predstavniki iz Slovenije in da so nas gostitelji tako kot vedno zelo lepo sprejeli, nam čestitali za zbrani pogum in nas presenetili z manjšim darilom. Obljubili smo jim, da jih naslednje leto spet obiščemo.

Military Cross v Bellinzoni, Švica

Memorial Borisa Zavrtanika 2025

Po 14. letih smo ponovno v soorganizaciji z Obalno gasilsko zvezo Koper gostili in izpeljali gasilski rally Memorial "Borisa Zavrtanika" v našem okolišju. Ponovno smo poželi veliko pohval za organizacijo in izpeljavo.

Skupno je sodelovalo 20 ekip, med katerimi so naši fantje ponovno zasedli 1. mesto in je tako prehodni pokal ostal doma. Tudi skupina članic je sodelovala in se odlično odrezala v vseh nalogah. Čestitke vsem tekmovalnim ekipam.

Memorial Borisa Zavrtanika na našem okolišju

Memorial Mirando Vivoda

Po nekajletnih dogovarjanjih, smo končno uspeli izpeljati Memorial v spomin na naše preminule člane, pod imenom

Memorial "Mirando Vivoda". V dopoldanskih urah so se naši člani odpravili po grobovih in odnesli sveče ter rože.

Povabljeni so bili, seveda, tudi svojci. Bil je izredno lep dan, ki ga moramo organizirati tudi v bodoče.

Športno društvo 2. oktober Pobegi – Čezarji

ŠD 2. oktober Pobegi-Čezarji ima novega predsednika

Na letnem občnem zboru Športnega društva 2. oktober Pobegi – Čezarji, ki je bila 27. marca 2025, so za novega predsednika izvolili **Bora Miljkoviča**.

Bora se je pred štirinajstimi leti z družino iz Lucije preselil v Pobegi in se kmalu vključil v društveno življenje v krajevni skupnosti. Z ženo Štefanijo kot prostovoljca delujeta na več področjih. Sta tudi aktivna člana Društva dobra volja Škofije.

Zagotovo bo športno društvo pod njegovim vodstvom uspešno delovalo tudi naprej. Ženska balinarska ekipa žanje dobre uspehe na tekmovanjih. Moška pa pridno trenira. V društvu si želijo podmladka, da bi tako nadaljevali uspešno tradicijo društva, ki je nastalo 6. junija 1980 pod vodstvom pripravjalnega odbora, ki so ga sestavljali **Zvezdan Bertok**, **Ecio Jakomin**, **Ido Kocjančič**, **Franco Kocjančič** in **Mauro Vavovec**. Društvo je dolga leta vodil Josip Ščulac, ki je veliko pripomogel k razvoju in uspehu društva.

Bori ob novi funkciji čestitamo in želimo uspešno delo.

KRAJANI IN DOGODKI

Smiljka Pobega Koprivc

Upokojena profesorica francoščine in italijanščine, ki je mnoge okužila z ljubeznijo do pohodništva. Z narečjem do boljše izgovorjave francoščine

Smiljka Pobega Koprivc (1937) iz Čežarjev, ni človek, ki bi silil v ospredje. Upokojena profesorica italijanščine in francoščine, ki je za jezike navduševala več generacij srednješolcev, je znanje francoščine na univerzi za tretje življenjsko obdobje delila vse do pandemije kovida. A njena življenjska zgodba, ki jo je pripeljala tudi do odličnega znanja narečja, za katerega pravi, da zelo pomaga pri izgovorjavi francoščine, je vredna zapisa tudi zaradi zgodovinskih utrinkov, na katere se mnogi pozabili.

Smiljka Pobega Koprivc ima v trenutku solzne oči, ko spregovori o spominih na očeta Bruna Pobego, od čigar smrti je lani minilo 80 let.

Bil je ustreljen v zasedi aprila 1944 skupaj z Danijelom Bertokom med sestankom aktivistov, na kar ob cesti v Čežarjih opominja spomenik. Na očeta in na zgodnje otroštvo na Reki jo vežejo krasni spomini. "Oče me je razvajal, peljal me je na sladoled, ob nedeljah v kino ... Reka je bila čudovito mesto. Vsega tega je bilo s prihodom na vas konec," se spominja sogovornica. Prihod v Pobege za božič leta 1942 je bil zelo travmatičen. "Imela sem pet let in pol in moj oče je bil v službi na Sušaku pri Jadranski plovbi. Sušak je bil pod Jugoslavijo in čim so ga Italijani zasedli, smo dobili 'foglio di via', v 48 urah smo se morali izseliti. Njega so zaprli v tržaški zapor v Via Coroneo, potem pa je šel v bataglione speciale,

v katerem so bili predvsem Primorci, ki niso imeli orožja, in to na Sardinijo, kjer je bil do kapitulacije Italije."

Kot otrok je govorila pravilno slovensko, mama, ki je bila doma z Drivenika, pa hrvaško 'fjumanško'. Pri mami doma so govorili po sušačko, ker so živeli na Trsatu. »Blizu mi je bila tudi italijanščina, ker smo imeli Italijane za sosede. Ko sem prišla v Pobege, od koder je bil doma oče, sem se pa morala soočiti s pobežanskim narečjem. Takrat sem prvič videla neometane hiše, moške z zakrpanimi hlačami ... Mama me je nagovarjala, naj povabim otroke, jaz sem šla ven in še danes se spomnim, da se jih klicala: 'Pridite sem, pridite sem!' In nič. Nato sem jih nagovorila po sušačko in spet nič. Že drugi dan sem rekla: "Huote les!" Hitro sem se naučila pobežanščine, da bi me sprejeli medse. Bila sem mestno dete, pa so 'mi storli' plezat na drevo. Du je vidu mai v mestu, da bš plezal na drev?«

Dan, ko so ustrelili očeta

»Oče se je vrnil po razpadu Italije. Potreboval je sedem dni. Prinesel mi je rdeče sandale, rdeč dežnik in rdečo torbico. Še zdaj mi je hudo, ko pomislim nanj, bil je zame vse. Mama, ki je bila doma, je bila bolj stroga, izjemno iznajdljiva, sposobna poprijeti za vsako delo,« se spominja sogovornica. Dan, ko so ustrelili očeta, je neizbrisen: "Bilo je lepo vreme. Živeli smo v Buži, v stari hiši od Ždronou, kot so rekli njihovi domačiji. Bili smo v vrtu, sestra je imela šest mesecev, ležala je na zidu v našem 'porte-enfant', nosilu za dojenčka, ko je mama pripravljala 'leho' za solato. Nenadoma je bilo slišati strele. Mama se je prijela za glavo in rekla: 'Smiljka, nimaš več očeta.' Sezula si je čevlje, da je lažje tekla v Čežarje. Jaz sem pograbila sestrico in jo šla čakati k šterni ob cesti. Videla sem fašiste, ki so šli s kamjonom skozi vas in peli: 'Eia, eia, alala, due banditi gavemo amazzà (dva bandita smo pobili)!' To je ostalo globoko v meni.«

Mama je družino preživljala s "švercanjem". Ker je oče hodil v hribe, so imeli doma nahrbtnik. »Mama je hodila z nahrbtnikom po sol in je na hrbtu nesla še enkrat toliko kot ostale ženske v 'balihu' na glavi. Vedno mi je govorila, da moram 'delat šolo'. Iz Trsta mi je vselej prinesla slovensko knjigo. Od malega sem brala in vedno mi je govorila samo šola, šola, šola. Prva knjiga, ki se je spomnim, je bila čitanka. Ker so me vedno zanimale dežele, mi je prinesla celo geografijo. Se spomnim, da sem videla podobo piramid in sem si rekla, da jih bom morala nekega dne obiskati. In sem jih res!«

V osnovni šoli je bila Smiljka Pobega zelo uspešna, zato jo je takratna učiteljica Solza Skočir skupaj še s tremi otroki z vasi pripravila na sprejemni izpit za gimnazijo, in vsi štirje so bili sprejeti. V Kopru sta bila na nižji gimnaziji dva oddelka po 45 dijakov, ampak samo šest jih je maturiralo. »Veliko jih je šlo delat v Trst, bili so ekonomski migranti, drugi so šli v razne poklice,« se spominja.

Vsi so bili nastanjeni v dijaškem domu, ki je imel sedež, kjer je danes Osrednja knjižnica Srečka Vilharja. »Ko smo šli k telovadbi, smo šli v vrsti in smo peli partizanske pesmi. Bilo nam je lepo, bili smo vsi enaki, vsi smo bili revni. Povsod je bil optimizem: češ danes je tako, jutri bo bolje. Potem se je zgodil prelom, ko so leta 1956 prišli novi ljudje. Koper je bil prej drugačen. Zvečer je vse dišalo po ribah, imeli so vsi odprta okna in se pogovarjali. Ko je bi pust, je bil spreved, vsi so bili lepo oblečeni, igralo se mandoline. Koper je zelo zaznamovala italijanska skupnost in tudi mi smo imeli prijatelje Italijane iz Istre. In nenadoma jih ni bilo več, ker so se odločili - tudi iz strahu - oditi čez mejo. Še zdaj se spominjam vrst ljudi, ki so odhajali. Zelo nam je bilo hudo.«

Čeprav je sprva mislila, da bo študirala pravo ali biologijo, se je na koncu odločila drugače. »S sošolko Tito sva izbrali študij jezikov, da bova šli na Kubo, kjer so potrebovali profesorje,« pove v smehu.

Vpisala se je na Filozofsko fakulteto v Ljubljano, na romanistiko, kjer je bilo v vse štiri letnike vpisanih 40

študentov. »Predavanja so bila ciklična, ko sem prišla v prvi letnik, sem poslušala snov za četrti. Italijanščino so predavali v slovenščini, ampak ker me je zanimala, sem se je naučila iz 'giornalinov' (revij za otroke). Takrat ni bilo televizije. V celi vasi je bila ena, ki smo jo hodili vsi gledat.« Vpisala je francoščino pod A in italijanščino pod B. In po prvem letniku, leta 1958, je šla v Pariz. »Šest mesecev mi niso hoteli dati vize za Francijo, ker je šel moj stric iz Jugoslavije za boljšim življenjem čez mejo in je bil zato slabo zapisan. Potem je šla na upravno enoto mama, ki je rekla, da je moj oče dal življenje za domovino, meni pa zaradi enega strica, s katerim nimamo nobene zveze, ne dajo vize?« Že naslednji teden je dobila vizo.

V Pariz je tedaj šla kot au pair - varuška: »Bila sem pri bogati družini, živeli so v Amperovi vili, imeli so pet otrok, ki pa niso zares vedeli, kdo jim je mati. Z njimi so se vedno ukvarjali drugi. Tedaj sem bila prva in edina 'au pair' na Koprskem.«

Na koprski gimnaziji je pomembno vlogo imel profesor Peter Martinc: »Bil je zelo strog. Ko smo imeli francoščino, je govoril samo francosko. In delal se je norca iz tistega, ki ni znal. A meni izgovorjava ni bila težka, ker ima naše narečje vse glasove. Govorim pobežansko in čežaransko, obe narečji imata vse mogoče dvoglasnike, nosnike - nj, žnj -, zato nam načeloma noben jezik ne bi smel povzročati težav pri izgovorjavi. Kdor je prihajal iz notranjosti države na študij francoščine, ni znal izgovoriti marsičesa, recimo ũ. Mi pa imamo krh in drugi sklon je krúha. Pa búrja rečemo.«

Vaška posebneža žlahtne sorte Prvo službo je po diplomi iz italijanščine dobila v Marezigah. Pot jo je peljala nato v Ljubljano, za leto in pol v Firence, na koncu pa na OŠ Elvire Vatovec Prade, kjer je učila enajst let. Razmere za delo so bile takrat na podružnični šoli v Sv. Antonu tako slabe, da je nekoč pozimi inšpektor poslal vse domov, saj so imeli v učilnici vsega deset stopinj. Nabralo pa se je veliko lepih spominov, med njimi tudi na čas, ko je ustanovila prvo Planinsko šolo s predavanji ter skupaj z možem

Cirilom Koprivcem ob sobotah in nedeljah vodila šolarje na pohode v hribe. »Še danes mi kak nekdanji učenec reče, da sem ga 'zastrupila' s hribi. Takrat so otroci hodili samo v Trst ali v njive. Ko sem jih peljala ven iz tistega vsakdana, je bilo pravo veselje.« Z možem sta prehodila vsa visokogorja, sin Borut je šel prvič z njima v gore pri šestih mesecih - seveda v nahrbtniku.

S širjenjem ljubezni do planin je nekaj časa nadaljevala na srednji ekonomski šoli, kjer je sprva učila italijanščino, kasneje na družboslovni smeri še francoščino. Po upokojitvi leta 1996 pa je dolga leta vodila tudi izlete za upokojence. Na univerzi za tretje življenjsko obdobje je francoščino in italijanščino učila vse do kovida. »Današnje upadanje znanja italijanščine je nekaj pošastnega. Zdaj je v ospredju samo angleščina. Otroci več ne gledajo italijanskih TV programov, veliko se je spremenilo, tudi v podajanju snovi,« ugotavlja.

V smehu pove, da sta z možem, diplomiranim pravnikom in nekdanjim namestnikom družbene pravobranilke RS Cirilom Koprivcem, postala vaška posebneža. Ko so se ji pred desetimi leti pojavile zdravstvene težave, se jih je lotila z gibanjem. Vsako jutro gresta s palicami na krožni sprehod, ki ga skleneta s kavo v Lokalčku v Pobejih, razen ob nedeljah, ko je zaprt. Takrat jo mahmeta na sprehod ob morju od Katarine do Ankarana. »S palicami hodiva zaradi zdravja, da se razgibava. Zdravje je treba vzdrževati, zanj se je treba potruditi,« poudarja Smiljka Pobega Koprivc.

Kakor se je treba potruditi za ohranjanje narečja. Malo jih je, ki ga še znajo, pove. A ko je nekoč prišla z možem po sprehodu na kavo, je opazila, da se domačini med seboj pogovarjajo v slovenščini: »So se opravičevali, češ da so dosti pozabili. Ben, 'ku sen šla', sem jim rekla: Jmte se lipu inu vam želim ljep dan. In zdaj me vedno pozdravijo: Jmte se lipu inu vam želim ljep dan.«

Foto in tekst, ki je bil prvič objavljen januarja v Primorskih novicah.

Maja Pertič Gombač

Melja Vatovec Peršolja

Vrednote NOB so bile vedno prisotne v naši družini. Poznati preteklost, razumeti sedanost, to je zelo pomembno.

Melja Vatovec, poročena Peršolja, je »ta prava« Čezaranka, saj je njena družina že več rodov v Čezarjih. Izhaja iz zavedne družine, ki je bila zaradi svoje pripadnosti pod drobnogledom fašistov in kasneje nacistov. Oče Rinaldo je deloval v čezaranskem rajonskem odboru OF, ki so ga zaradi aretacij članov, pa tudi odhoda v partizansko vojsko, avgusta 1944 ukinili, njegov teren pa vključili v novonastali Loparski okraj. Meljinega očeta, ki je februarja leta 1944 odšel v partizane, so poslali na Dolenjsko, kjer se je boril v 9. narodnoosvobodilni brigadi in to na območju Žužemberka, Ceroovca, Podgrada in Novega mesta. Melja deluje v Krajevni skupnosti, dolga leta tudi kot blagajničarka KO ZB Pobeg-Čezarji.

Kdaj in zakaj ste se vključila v Krajevno organizacijo Združenja protifašistov, borcev in veteranov
»Kdaj? Pred dolgimi leti, točne letnice se ne spomnim. Zakaj? Vrednote

NOB so bile vedno prisotne v naši družini. Poznati preteklost, razumeti sedanost, to je zelo pomembno. Vrednote, ki so ljudi povezovala med narodnoosvobodilno borbo, niso del preteklosti. So naša sedanost in tudi prihodnost. Moj je spoštljiv odnos do dediščine narodnoosvobodilne borbe in do vrednot kot so tovarištvo, solidarnost, ponos, humanost ter vrednot, ki so sestavni del človekovih pravic.«

Tudi delo v KS vam ni tuje? Redno pomagata pri izvedbi prireditev v raznih organizacijah?

»Res je. Ampak nisem sama. Smo uigrana ekipa starejših mladink z večletno prakso, ha ha. Ne bi se brnile pomoči mlajših mladink, ampak žal teh ni od nikoder!«

Z gospo Lidijo Čerin nikoli ne pozabita na naše starejše vaščane, in sicer ob okroglih obletnicah in za praznike, kot je 8. marec ter seveda Novo leto.

»Lidija je neverjetna ženska, tista, ki nas je vključila v delo v KS, pa naj si bo to v pripravah na kakšno prireditev, skrb za obeležja NOB, skrb za starejše krajanje. Ne pozabi na nobene obletnice, rojstni dan. S pomočjo Rdečega križa ali KS kupimo majceno darilce ali šopek rož in jih obiščemo na domu ali tudi v Domovih za starejše občane. Ti obiski so nekaj posebnega, še posebno se ti vtisnejo v spomin, ko vidiš srečo, veselje vaščanov, ki jih obiščemo. Seveda se pogovor suče o njihovem življenju v domačem kraju, njihovi mladosti. Moramo tudi odgovoriti na številna njihova vprašanja, kot na primer, kaj se vse dogaja v Pobegih ali Čezarjih, kaj je novega itd.«

Rada se tudi udeležujete pohodov in skoraj vsako leto se podate s KO ZB na Dolenjsko, kjer je bil med NOB tudi vaš oče.

»Oče se je vedno rad vračal v kraje, kjer se je bojeval med NOB. Obisk grobov naših vaščanov, padlih v NOB na Dolenjskem, je že tradicija. Poklonimo se njim in srečamo tudi tamkajšnje vaščane. Dolgoletna srečanja so se spleta v prijateljske odnose. Vedno nas zelo lepo sprejmejo in, kar je najbolj pomembno, vzorno skrbijo za obeležja naših padlih krajanov.«

Koliko so se Čezarji spremenili od vaših otroških let . . .

»Čezarji niso več tisto, kar so bili v mojih otroških in mladostnih letih. Prej smo se vsi poznali, si pomagali, skratka, bili zelo lepa skupnost. Asfalt, vodovod, kanalizacija, ulični sistem, telefon, optika, je naredilo svoje. Prineslo veliko prednosti in tudi novih vaščanov, ki so se na žalost ogradili za svojim vrtom. Ta starih Čezaranov je iz leta v leto manj, še vedno smo aktivni v KS, seveda letom primerno, novi prebivalci vasi pa...z nekaterimi se sploh ne poznamo, kaj še, da bi spregovorili, da bi se pozdravili . . . žalostno.«

Kaj menite, zakaj se novi prebivalci Pobegov in Čezarjev, razen redkih, ne vključujejo v vaško življenje, društva?

»Tisti, ki to želijo, so se vključili in so seveda dobrodošli. Ostali pa, recimo, da je kriv tempo življenja, obveznosti v službi, doma . . . Sicer pa to res ni izgovor, ali pa je?«

Majda Santin

Naši jubilarntki

Junija letos sta slavili okrogla jubileja naši krajanki, obe iz Čezarjev

Marija Pavletič - 90 let

V začetku leta je praznovala okrogli jubilej, 90 let Marija Pavletič iz Čezarjev. Ob prazniku jo je obiskala članica DU in KOZB Melja Vatovec Peršolja in ji zaželela vse dobro.

Iskrene čestitke!

Jolanda Bordon - 90 let

Sredi junija je slavila 90 let naša krajanka Jolanda Bordon iz Čezarjev. Tudi njo smo obiskali in ji ob prazniku zaželeli vse najboljše.

Iskrene čestitke!

Viseči most čez reko Rižano na Portonu

V 60. letih je bil na Portonu, čez reko Rižano, postavljen viseči most. Most je bil nad slapom, lesen, vpet na dveh nosilnih jeklenih 'zajlah', z vrhoma na obeh straneh za oporo ob prehodu. Tamkajšnji krajanje, ki se mostu še spomnijo, pravijo, da so ga v letih 1965 do 1967 koristili delavci Agrarie, ko so Pri Škampinu na novo posadili vinograd, pa tudi kmetje, ki so preko mostu iz Pobegov oz. Dekanov hodili na drugo stran reke v svoje njive in po opravkih. Posebno doživetje je bila hoja po mostu za otroke. Z vremenskimi neprilikami in ker most ni bil vzdrževan, ga je načel zob časa, danes o mostu pričata le še betonska temelja na bregovih reke.

Nivea Kofol, kiparka, sicer iz KS Bertoki, je na tri okoliške KS (Bertoki, Pobegi-Čezarji, Dekani) že večkrat naslovila pobudo, da se postavi nov most, ki bi bil velika pridobitev za krajanje z obeh strani Rižane in tudi krajšnica do Parenzane.

Viseči most na Portonu čez reko Rižano, kot ga je po spominu narisala Nivea Kofol. Pravi, da je bil krasen in so ga vsi okoliški prebivalci izjemno koristili.

Lokacija na reki Rižani, kjer je bil nekoč postavljen viseči most

50. obletnica Vrtca Pobegi

Zgodovina vrtca od leta 1947 do nove stavbe 1975

V Pobegih je začel otroški vrtec delovati s šolskim letom 1947/48. Prostore so najprej imeli v hiši nasproti Narodnega doma - Društva. Nastal je na pobudo odbora **AFŽ Pobegi** in **KNOO Pobegi** ter njene marljive predsednice **Danice Jakomin**. Za kuhinjo so skrbele matere in se v njej prostovoljno vrstile. Predsednica Danica Jakomin je dala na razpolago lopo njene hiše, ki je še danes čez cesto, kjer se je nahajal vrtec, na Cesti I. Istrske brigade 34. V lopi je bila kuhinja in nato so hrano nosile čez cesto, kjer so za silo uredili prostor za varstvo otrok. Leta 1949/50 je bilo v vrtcu že 31 otrok in delo je dobila tudi kuharica **Paola Pečarič**. Leta 1950/51 se je uredila v hiši, kjer je bil vrtec, tudi kuhinja in leta 1951/52 je vrtec dobil otroške posteljnice - ležalnike za popoldanski počitek.

Prvi vrtec v Pobegih, vzgojiteljica Zofija Sabadin (foto last družine Danice Jakomin)

Leta 1952/53 je v Kroniki Osnovne šole Čezarji zapisano: »Graje vredno je dejstvo, da iz Čezarjev niso nobenega otroka javili za vrtec.« V Pregledu razvoja otroškega varstva v KS, leta 1953/54, pa je zapisano, da v vrtcu primanjkujejo pripomočki za zaposlitev otrok in da je bil zaradi ošpic vrtec dalj časa zaprt.

V šolskem letu 1954/55 se je vrtec preselil v bivšo gostilno Konzumnega društva (ki se je preselilo v novozgrajeni zadružni dom). Prostore so uredili, da so bili primerni za otroke in zaposlene. To šolsko leto so otroci dobivali poleg malice in kosila tudi popoldansko malico.

1. decembra 1954 je vrtec postal oddelek šole Elvire Vatovec Prade, januarja 1956 pa je postal zavod s samostojnim financiranjem. Od 1. aprila 1957 je bil ponovno vključen pod upravo šole kot predšolski oddelek. Zaposleni sta bili dve vzgojiteljici: **Zofija Sabadin**, kasneje **Brajnik** in **Marija Golja**. Vrtec je bil ukinjen

Vrtec v Narodnem domu - Društvo

Vzgojiteljica Zofija Brajnik pred spomenikom v Pobegih

31. avgusta 1958, ker je zanimanje za predšolsko varstvo otrok upadlo (veliko družin se je iz Pobegov preselilo v Izolo ali Koper).

Vrtec je začel ponovno delovati po desetletnem premoru, v letih 1968/69. Svet KS je odločil, da bo KS financirala najnujnejšo adaptacijo prostorov v zadružnem domu. Vzgojiteljica Zofija Brajnik je vodila starostno mešano skupino 31 otrok. Zaposlila se je tudi kuharica **Miranda Kocjančič**.

Vrtec je imel samo dve sobi - igralnici/ učilnici in sanitarije. Na hodniku (današnji čakalnici ambulante) pod

oknom so bili miza in štedilnik z dvema ognjema. Vode ni bilo, zato je kuharica Miranda Kocjančič hodila po vodo preko ceste v vodnjak **Paole Šocelj (Paole Bertok)** in to tudi po trikrat krat na dan po dvajset litrov! Varstvo se je zaključilo ob 16. uri. To šolsko leto se je v vrtcu izvajala tudi Mala šola za otroke iz Bertokov in Sv. Antona. Avtobus je šestnajst otrok trikrat tedensko pripeljal v Malo šolo. Prostori so kmalu bili pretesni in tudi sanitarna inšpekcija je zahtevala zaprtje vrtca.

50-obletnica Vrtca Pobegi v novi stavbi (1975 - 2025)

Temeljni kamen novega vrtca je bil položen 1. junija 1974. Domačinka **Milka Kofol** je vrtcu odstopila del zemljišča za dovozno pot. Slovesna otvoritev vrtca je bila 8. junija 1975, ob 30. letnici osvoboditve izpod nacifašizma in Dnevu OŠ Elvire Vatovec Prade. Uvodni oovor na proslavi je imel predsednik Sveta KS **Fabio**

Proslava ob otvoritvi vrtca

Druženje ob otvoritvi vrtca

Valentič. Slavnostni govornik je bil ravnatelj OŠ Prade **Stojan Mušič**, saj je bil vrtec sestavni del šole, ki je med drugim povedal: »Pričetek predšolske vzgoje v naši KS je bil že leta 1946. Vzgojno varstveno delo se je odvijalo v nemogočih prostorih in brez strokovno usposobljenega vzgojnega kadra. Naš najmlajši rod so vzgajala predana in požrtvovalna kmečka in delavska dekleta. V štirinajstih mesecih je bil zgrajen ta hram vzgoje za 80 naših najmlajših in oddelek podaljšanega bivanja šolskih otrok. Ta vrtec nam je darilo za tridesetletnico vzgoje in izobraževanja v svobodni domovini.«

Vrtec Pobegi se je 1. julija 1987 priključil Vzgojno varstveni organizaciji Koper.

Junija 2008 so se otroci, vpisani v vrtcu Pobegi, preselili v enoto Kecec in Pionirski dom v Koprju. Vrtec v Pobegih je namreč postal premajhen in je bil potreben temeljite prenove. Zrušili so ga in na istem mestu je zrasel nov vrtec, ki je bil odprt maja 2010. Starejši otroci so se zbirali pri gasilskem domu Pobegi-Čezarji in so jih nato z avtobusom vozili v Koper, mlajše otroke pa so v Koper vozili starši ali nonoti. 8. maja 2009 je bil slavno-odprt novi vrtec, ki so ga otroci poimenovali *Zajček*, vanj pa so se vselili 18. maja 2009. Za tisto obdobje nadstandardni vrtec je danes postal premajhen.

Junija 2015 smo praznovali 50. obletnico otvoritve Vrtca v Pobegih v pravem pomenu besede. Domačinka **Doris Bordon** je po delovnem stažu najstarejša vzgojiteljica v Vrtcu Zajček. Povedala mi je, da jo je delo vzgojiteljice **Zofije Brajnik**, ko je tudi sama obiskovala vrtec (takrat je deloval v prvem nadstropju zadružnega doma) tako navdušilo, da je sklenila, da bo tudi ona vzgojiteljica. Po končanem šolanju se je res zaposlila v vrtcu v Pobegih. To je bilo leta 1993. Vrtec sta obiskovala tudi njena otroka in sedaj ga z velikim veseljem obiskuje tudi njena vnukinja. »Vzdušje pa ni takšno, kot je bilo nekoč,« mi je dejala. »Pred leti smo pred začetkom delovnega dne vzgojiteljice skupaj popile kavo in se dogovorile, kako in kaj, katero igrico bi zaigrale otrokom, veliko smo sodelovale. Poznale smo tudi vse družine otrok in tako lažje reševale probleme, če so se pojavili. Danes tega ni več. Včasih se s kolegicami ne vidim kar nekaj dni, vsaka je zaprta v svoj »vrtiček« in skrbi zanj. Pač, družba se je spremenila, družin otrok, ki so se priselile v Pobegi in Čezarje, ne poznamo, večkrat je težava jezik, sporazumevanje in včasih sodelovanje z njimi ni enostavno. Sicer pa, žal, to ni problem samo v vzgojno varstvenih zavodih, ampak tudi v šolah! Pa tudi časa nimajo ljudje več toliko, kakor včasih. Urniki

Doris in Zofija

služb staršev so izredno neprijazni do družin. Počaščena pa sem, da mi je bila dodeljena organizacija svečanosti ob 50. letnici vrtca.«

Viri: Nekaj informacij je povzetih iz zbornika **Čezarji in Pobegi - včeraj, danes, jutri** in po podatkih oziroma kronikah, ki mi jih je posredovala ravnateljica VVO Koper **Alenka Rušt**, profesorica zgodovine in sociologije na OŠ Elvira Vatovec Prade **Jasmina Čanadi** in vzgojiteljica vrtca Zajček Pobegi **Doris Bordon**.

Majda Santin

Slovestnost ob 50. obletnici Vrtca Pobegi

Kolektiv vrtca Zajček v Pobegih je v četrtek, 12. junija letos s prisrčno proslavo praznoval 50. obletnico delovanja v prostorih, namenjenih varstvu otrok iz KS Pobegi-Čežarji in širše. Bučno ploskanje otrok, staršev, upokojenih delavcev vrtca, župana MOK Aleša Bržana, predsednice sveta

KS **Orjane Ugrin** ter ravnateljice Vrtca Koper **Alenke Rušt**, je nagradilo res prijetni kulturni program. V njem so sodelovali otroci vrtca in nekdanji obiskovalci ter danes priljubljeni glasbeniki: **Leon Kozlar Luigi, Tea Palčič, Kaja Simčič, Žiga Babič, Marko Hrvatini, Nik Lipovac,**

Nika Markežič, Domen Rot in fotografinja **Martina Kofol**. Sicer pa je ravnateljica vrtca Koper, pod njegovo streho je tudi naš vrtec, sama obiskovala ta vzgojni zavod, prav tako njeni otroci. Posebna pohvala gre najstarejši vzgojiteljici po delovnem stažu, **Doris Bordon**, ki je vse

dogajanje prisrčno popestrila in občinstvo nasmejela v vlogi none Marije. Obujala je spomine na to, »kako je blo v vrtcu anbot« in to v krajevnem narečju ter v pogovor vključevala že upokojene kolegice. Spomnila se je tudi kuharice Mirande, ki je za malčke začela kuhati leta 1968.

Majda Santin

Jana Pagon

Jana Pagon, vzgojiteljica in vodja enote Vrta Zajček Pobegi prihaja iz Bošamarina. V Vrtec Pobegi je prišla leta 2012, kjer je nekaj let delala kot pomočnica vzgojiteljice, nato kot vzgojiteljica, sedaj pa je peto leto, poleg vzgojiteljice, še vodja enote.

Jana, kako se počutite v naši sredini?

»V Pobegih mi je lepo. Med seboj smo povezani in se podpiramo, kot ena velika družina. Vesela sem, da se naše delo prepleta tudi s samim krajem in krajan, ki sodelujejo z nami na različne načine.«

Letos praznujete pomembno obletnico. Kaj bi ob tem povedali?

»Letos praznujemo 50. obletnico delovanja Vrta Pobegi, ta novi vrtec Zajček pa je 8. maja 2025 imel 16 let. Počaščen in ponosna sem, da sem lahko del te zgodbe.«

Vaše sporočilo otrokom, staršem, krajanom...?

»Ob tem bi se toplo zahvalila vsem staršem, ki nam že toliko let zaupajo, krajanom, ki nas vključujejo v utrip kraja, KS, s katero radi sodelujemo ob različnih priložnostih in seveda sodelavkam, ki se vsak dan znova trudijo ustvariti prostor, kjer se otroci počutijo kot doma. Posebna hvala pa seveda otrokom, ki nas navdihujejo in so naša prihodnost. Naj bo to praznovanje odsev vsega, kar naš vrtec je: toplina, sodelovanje, otroški smeh in iskric v očeh.«

Nastanek domačih družinskih in krajevnih imen zaselkov

Povzeto iz zbornika

Čežarji in Pobegi, včeraj, danes, jutri, 2007 - Družine in domača družinska imena, domača krajevna imena, avtorice Vlaste Beltram:

»Popis družin velja za stanje pred začetkom druge svetovne vojne in je narejen po spominu. Izdelan je po posameznih zaselkih in predelih, kot jih poimenujemo in opredeljujejo vaščani. Ponekod (npr. ob cesti) ni posebnega poimenovanja / ... /. Čežarji so bili bolj osredinjeni kot Pobegi, le malo hiš sega izven gručastega naselja. Simiči, danes zaselek Čežarjev, so pred vojno spadali pod Pobege in jih tam predstavljamo. Pobegi so drugačni – le manjši del hiš je skoncentriran v središču vasi (okrog Narodnega doma), večina je raztresenih v zaselkih daleč naokrog.

Zapis obsega navedbo imena in priimka, domače ime (vsi ga niso imeli) in včasih nadimek (nagajivo ime), če ni bil žaljiv, dodane pa so še posamezne značilnosti (s čim se je gospodar ukvarjal, od kod je družina prišla, izvor domačega imena).../«

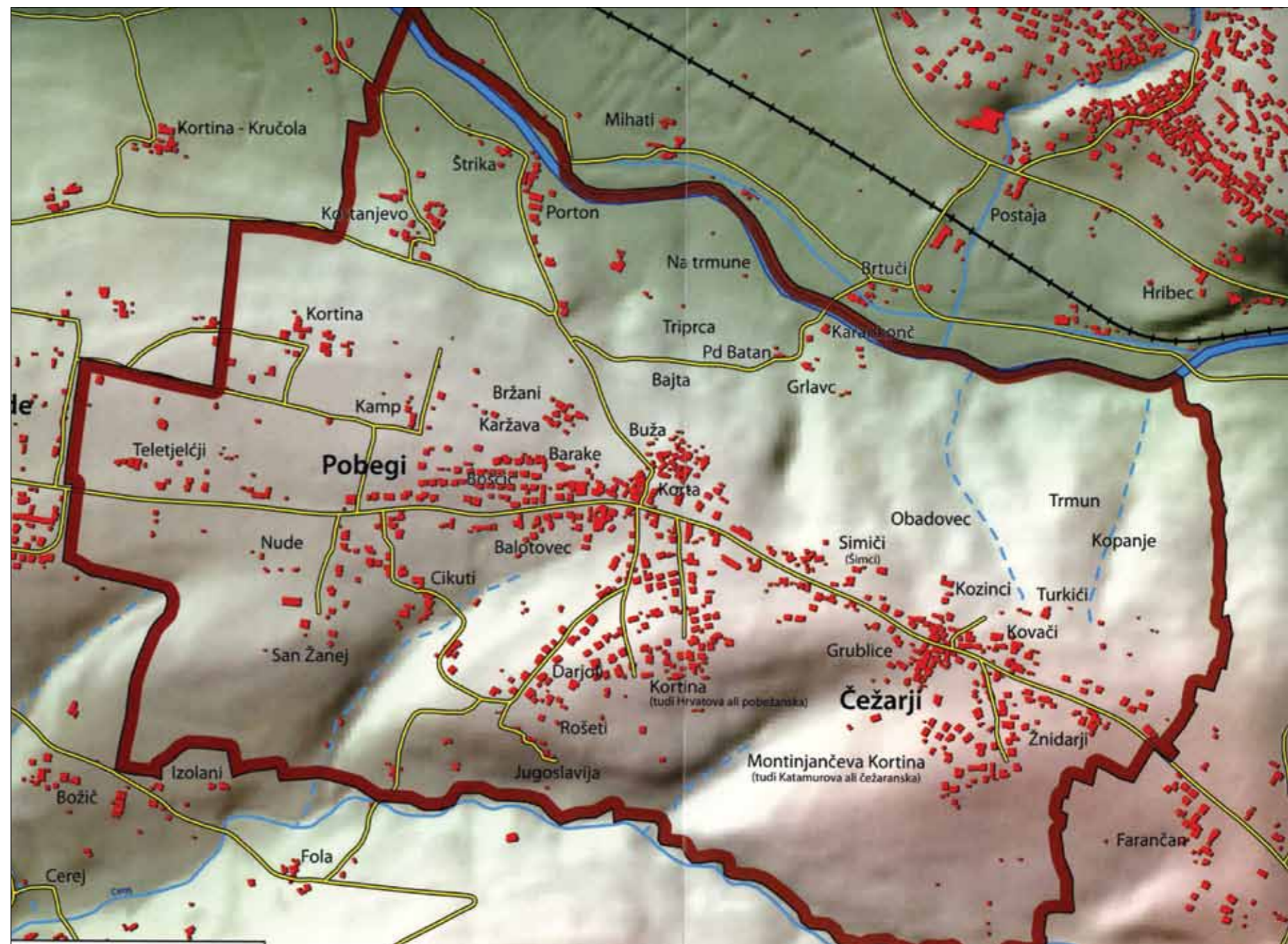
Čežarji

- **Čežarji**
- **Korta**
- **Pri Kozincih** (Pr' Kozinca) / tri družine Vatovec, katerih prednik je prišel s Kozine – verjetno iz Brkinov, od tod tudi domače ime/
- **Plac**
- **Turkići** – Anton Turk – Turkić /priselil od Sv. Antona/
- **Karakonč** (prej tu živel starejši vaščan Jušto Karankonč, mizar, ki je vzel k sebi Avguština Franka in mu zapustil posestvo in mizarstvo obrt)
- **Žnidarji** (Pr' Žnidarji)
- **Katamurova Kortina** (kasneje Mantinjančeva, danes tudi čežaranska) /Koprski meščan Catamuro (Cadamuro?) je imel v lasti Kortino, ki so jo obdelovali koloni (Apollonio iz Novelov). Pred koncem prve svetovne vojne je posestvo prodal, kupila pa sta ga Jože Bordon iz Montinjana (večji del) in Anton Štok iz Čupinov v Potoku

Pobegi

- **Pobegi**: po ustnem izročilu naj bi dobili ime po prebežniku, ki se je tukaj naselil. Prvotna vas naj bi bila v Buži.
- **Simiči (Šimci)** / pred drugo svetovno vojno so spadali pod Pobege./
- **Buža** (danes Pobegovo naselje) /Nekdaj naj bi bil center vasi oziroma njen prvi zaselek. Je strnjeno naselje s pravim uličnim sistemom./
- **Bajta**
- **Korta**
- **(Center)**
- **Barake** /Ime je ta predel dobil v času prve svetovne vojne, ko so tu zgradili taborišče za avstrijske vojake madžarske in verjetno tudi češke narodnosti. Les naj bi nosili s Tinjana./
- **Bržani** /Zaselek naj bi dobil ime po legi na brežinah./
- **Porton** (in proti Portonu) /Ime naj bi dobil po krajsnici do ceste Bivjo –Trst, ki je peljala skozi »porton«, za prehod pa je bilo treba plačati./

- **Kostanjevo** /Ime naj bi dobil po številnih kostanjih, ki so rasli tu./
- **Kamp** (danes za Ilirijo) /Ime je nastalo v času prve svetovne vojne, ko so tu naredili poligon za avstro-ogrske vojake, ki so prebivali v predelu Barake./
- **Kortina** (Hrvatova, danes tudi pobežanska) / To je večje posestvo z značilnim dvorcem. Bilo je last nekega Hrvata, nato jo je odkupil nek Dolfo, na dražbi pa je nazadnje posestvo kupilo več gospodarjev. V takratnem zapuščenem dvorcu je leta 1923 začela delovati italijanska šola./
- **Drjoli**
- **Rošeti** / Zaselek naj bi dobil ime po rdečelasih prebivalcih/
- **Cikuti** / Zaselek naj bi dobil ime po zdravilni rastlini cikuta (podobna bučki), ki je tu rasla./
- **Pri jerebici** / Tako so imenovali predel, kjer danes stoji združni dom; pravijo, da naj bi bilo nekoč tam mnogo jerebic./

Nova avtobusna čakalnica v Pobegih

V okviru plana obnove in posodobitev avtobusnih čakalnic v občini je Mestna občina Koper v naši KS zamenjala dotrajano avtobusno čakalnico v Pobegih ob krožišču. Odstranitev stare in postavitve nove čakalnice je izvedla Marjetica Koper. S tem se tudi v naši KS nadaljuje z zamenjavo dotrajanih avtobusnih postajališč, v bodoče bi morali zamenjati le še nekaj le-teh.

Stara ričeta prute pušaste ale prute bronkite

Nucəmo:

- 1 karto uljato (təku viliko, də prekrije prsa)
- an jocić masla ale štruta
- 5 - 6 pisti utruəbo
- 1 bolžić ut platna (Bolžić muəra bət štanjo, də ne pada jo uən utruəbe. Nərbulše je zəprət siz šušto.)

1. Utruəbe damo u ano pəsüədo eno jəh dobro brūštulamo, da zibijo suə mukruto.

2. Strjesəmo utruəbe u bolžić, jəh lipu zrəvnamo pu bəlžiče. Bolžić muəra uostət guorik, zətu ga damo u forno ale u guorko pə suədo.

3. Zjeməmo karto uljato, juə namažəmo siz maslən ale štrutən, juə damo na prsa z namazəno stranjuə na kuəžo.

4. Pukrijəmo karto siz guorcin bəlžičn.

5. Bulaniga lipu pukrijəmo, me damo spət guorik té ud saguvja enu lipe z ano žlico mjeda eno limuəna.

(ə = polglasnik)

pušast – močan kašelj

karta uljata – povoskan papir

štruto – prašičja maščoba

utruəbi – otrobi

šušta – prišivni pritiskač

brūštulamo – pomešamo

bolžić ut platna - platnena vrečkica

saguvje – žajbelj

Zarjəs pumaga!

Smiljka Pobega Koprivec

Bolžić ut platna

Saguvje

Šušte